

Sinantsloven — det er de løbende Forretninger — men at ville have denne Lov betragtet som en lokal Lov, en skolelokal Lov, tror jeg dog er at drive Sprogbrugen ud over alle rimelige Grændser. Det er en Lov af organisatorisk Natur, det er en almindelig Reformlov, den være nu større eller mindre, men for Ræsten er jeg enig med det ærede Medlem i, at det ikke er nogen virkelig Reform; det er virkelig sandt, at det ikke er nogen Reform, thi det er en Lov, som standser en Reform. Det er en Heilighedslov, det er sandt, men det er en Heilighedslov efter Høires Heilighed; dette er det Æneste, hvorved den falder ind under Ordet Heilighedslov. De Herrer kjende vistnok Allesammen de ypperlige Laase, man har, Yale-Patent-Laase, som saa godt sikke En Afgangen til sin Heilighed, medmindre en eller anden Spilopmager af Dreng lader en lille Papirskugle løbe ind i Laasen; thi saa maa man selv staa udenfor. Jeg vil betragte denne Lov her som en saadan Papirskugle, der for lang Tid spærres os Afgangen til at faae gjort Noget ved de lærde Skoler. (Afbrydelse af Brix.) Ja, jeg skal nok komme til Besigt. Drengene paaberaabes nu først og sidst, Drengene er et Hensyn, vi Alle høre os for, selv de Medlemmer, der ikke ere Familiefædre; men det er dog besynderligt, at man først nu har faaet Diet op for Drengene. Saa længe de Herrer sammen med os Andre i Udvalget stemte for at lade Sagen ligge og ikke engang at afgive en simpel Beretning om, hvor langt vi vare komne, havde de Herrer ikke Dinene aabne for Drengene; men nu pludselig faae de Herrer Dinene op for den Uret, Drengene lide. Der blev fra de Herrer Side talt og stemt for at lade Sagen ligge død hen og ikke engang afgive Beretning. (Modsigelse af Brix.) Ja, det kan være, at det ærede Medlem holdt sig neutralt. Altsaa, hvis Hensynet til Drengene er saa vigtigt, at alt Andet skal svinde for dette Hensyn, er det mærkeligt, at dette Hensyn først vaagner nu. Men der er forresten delte Meninger om, hvorvidt Overbeholdelsen er saa stor; thi det, at Familiefædre sige det, siger jo Ingen-ting. Man kan spørge Familiefædre paa Landet om, hvorledes det staar til i Almueskolen, og jeg har hørt Familiefædre sige: Der er en stamme- lig Overbeholdelse, saaledes med den nye Fædrelandshistorie; de sige, at Barsods Ledetraad — til en Mark — er en uhyre Overbeholdelse! Familiefædrenes Mening behøver virkelig ikke at betyde Meget. Der er, som sagt, delte Meninger om Overbeholdelse, og Hertels Bog har fundet en Kritik, som synes at vise, at den ikke er aldeles paalidelig, men lad nu ogsaa det om Overbeholdelse gaa, saa vil jeg dog spørge: Hvis Thinget nu har faaet en saadan pludselig Tjølelse af sit Ansvar overfor Drengene, at det virkelig

skulde være muligt nu i den ellefte Time at føre en Lov igjennem af Hensyn til Skoledrengene, saa forstaaer jeg ikke, hvorledes vi kunne forsvare vor Adferd i den forløbne Del af Samlingen. Vi have jo ladet Sager, som ere langt vigtigere end denne, ligge. Der er saaledes Retsreformen. Vi vide jo Alle, at der er en skjærende Trang til en ordentlig kriminel Retspleie. Vi have ingen Garanti for, at det ikke kan hændes, at et Menneske bliver ustyldig dømt, thi den nuværende Forhørsmaade og Protokollation yder ingen Garanti. Vi have i denne Samling ikke drevet det til at holde et eneste Møde i denne Sag, og saa skulde Drengene altsaa være langt vigtigere? Med al Respekt for Drengene vil jeg dog mene, at det har fuldt saa stor Betydning, at vi sikke Folk mod at blive dømt ustyldig fra Værelse og Frihed. Dernæst have vi Loven om ustyldige Skibe. Jeg antager ogsaa, at det har fuldt saa stor Betydning at yde Søfolk Sikkerhed for, at de ikke misbruges for egenlyttige Pengeinteressers Skyld. Dette Spørgsmaal har fuldt saa stor Interesse som det, om en latinist Skoledreng maa bruge et Par Timer mere til Hjemmearbejde for at lære Noget, som han gaafte vist helst maatte være fri for at lære. Nei, dette Hensyn til Drengene tror jeg er en Theori, som er opfundet for Dieblittet, opfundet for at hjælpe til at føre Noget igjennem, som man ikke har troet at kunne fremme ad normal Vej. Jeg kan endnu nævne Jisteriloven. Man lader Jisterne leve paa et Kaos af gamle Lovbestemmelser, og der er Ingen, som har følt Trang til at afhjælpe dette i den ellefte Time. Jeg kan fremdeles nævne Bøningslodene; hvis vi kunde faae dem fremmede, saa vilde vi derigjennem hjælpe ikke blot Drengene, men ogsaa mange Smaapiger. Den Fordeling af det ærede Medlem, at vi Andre lode os lede af politiske Hensyn, medens de Herrer, der ønskede, at der skulde jages en Skolelov igjennem nu, lode sig lede af humane Hensyn, gjælder slet ikke, thi hvis Delingen var en saadan, saa maatte Samlingen jo have sat sig et kraftigt Vidnesbyrd derom fra Begyndelsen af. Nei, dette er en Sag, som maa ses politisk, og hvis vi fremme den, medens alt det Andet bliver liggende, saa kan det kun betyde, at vi sige til den høitærede Minister: Vel har Samlingen været Dig noget kontrær, men tab ikke Modet; her er en lille Opmuntring til Affked og forøvrigt paa glædeligt Øjenblik! Men selv indrømmet, at det var berettiget at gjøre Hensynet til Drengene gjældende i en saadan Udstrækning, saa vil jeg dog tillade mig at paastaa, at man ikke handler rigtig imod Drengene ved at vedtage en Lov som denne. De Herrer ligne efter mit Øjnsyn en Bærg eller Formynder, som vilde gaa ind paa at frastrive en Dreng, som han var Bærg for, Udgiften til en god Arv imod en